

การประเมินโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี
เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต โรงเรียนบ้านบางเนียง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา*

EVALUATION OF THE PROJECT TO PROMOTE BOY AND GIRL SCOUT
ACTIVITIES TO DEVELOP LIFE SKILLS BAN BANG NIANG SCHOOL
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE PHANG NGA PRIMARY SCHOOL

กำพล มีแก้ว*, นิลรัตน์ นวกิจไพฑูรย์ และบุรินทร์ภักดิ์ พรหมมาศ
Kampon Meekeaw*, Nilrat Navakijpaitoon and Boorinpat Prommas
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
Nakhon Sri thammarat Rajabhat University, Thailand
*Corresponding Author E-mail: 6355701004@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินด้านปฏิกิริยา การเรียนรู้ พฤติกรรม และ ผลลัพธ์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียนและผู้ปกครอง นักเรียนโรงเรียนบ้านบางเนียง จำนวน 151 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านปฏิกิริยาพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับเป้าหมาย นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ งบประมาณมีความเหมาะสม
2. ด้านการเรียนรู้ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นักเรียนมีความเข้าใจถึง พฤติกรรมการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นได้ และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักเรียนมีความเข้าใจถึงพฤติกรรมการคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
3. ด้านพฤติกรรม พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นักเรียนมีทักษะในการดำรงชีพ และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักเรียนสามารถจัดการกับอารมณ์และความเครียดได้
4. ด้านผลลัพธ์ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนลดลง

* Received February 27, 2024; Revised September 14, 2024; Accepted September 16, 2024

5. แนวทางการพัฒนาด้านปฏิกิริยา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ควรร่วมกันดำเนินการประสานงานเพื่อขอรับการสนับสนุนทรัพยากรในด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานต้นสังกัดจากหน่วยงานภายนอก ให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง

6. แนวทางการพัฒนาด้านการเรียนรู้ สถานศึกษาควรมีการบูรณาการ เปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับปัญหา อย่างเป็นรูปธรรม และควรขยาย สร้าง และพัฒนาเครือข่ายอย่างเป็นระบบ

7. แนวทางการพัฒนาด้านพฤติกรรม นักเรียนต้องนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตอย่างถูกต้องและเป็นรูปธรรม

8. แนวทางการพัฒนาด้านผลลัพธ์ สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดกิจกรรมอย่างลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนและมาตรฐานที่กำหนด

คำสำคัญ: ด้านปฏิกิริยา, ด้านการเรียนรู้, ด้านพฤติกรรม, ด้านผลลัพธ์

ABSTRACT

The purpose of this research was to evaluate reaction, learning achievement, behavior, and outcomes. The population in the research was the educational institution director, teachers, students, and parents at Ban Bang Niang School, totaling 151 people. The tools used in the research were a five-level Likert scale questionnaire and an in-depth interview. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research showed that:

1. Reaction: The highest average was the Project's Objectives, which were consistent with the goals and policies of the original affiliation agency. The lowest average was an Appropriate Budget.

2. Learning: The highest average was Students' Understanding of behavior and building good relationships with others. The lowest average was Students' Understanding of thinking behavior, analyzing, and solving problems creatively.

3. Behavior: The highest average was for Students' Living Skills, and the lowest was for Students' Ability to Manage Emotions and Stress.

4. Outcomes: The highest average was the Operation Achieving the Set Goals, and the lowest was the Decreasing Behavioral Problems among School Students.

5. Guidelines for Reaction Development: The educational institution administrators and teachers have the potential to coordinate and request support and resources from various areas, creating a continuous driving force for development.

6. Guidelines for Learning Development: The educational institution should integrate and give the agency an opportunity for outsiders to take part in organizing activities in accordance with concrete problems. It should expand, build, and develop the network systematically.

7. Guidelines for Behavioral Development: Students must apply the knowledge and skills gained from Boy-Girl Scouting activities to develop life skills and apply them to living life correctly and concretely.

8. Guidelines for Outcome Development: Educational institutions must organize activities such as Boy-Girl Scouting to develop life skills systematically according to the steps and standards specified.

Keywords: Reaction, Learning, Behavior, Outcomes

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ได้กำหนดด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยในภาพรวม มีแนวโน้มที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากผลของการยกระดับสุขภาวะการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา และระดับรายได้ที่เพิ่มขึ้นตามดัชนีการพัฒนามนุษย์ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ สะท้อนว่าคนไทยทุกช่วงวัยมีความรู้ความสามารถโดยรวมเพิ่มขึ้น แต่กลับพบว่ามีทักษะด้านการอ่าน การศึกษา และทักษะชีวิตลดลง และมีจำนวนเยาวชนที่ไม่ได้เรียนและไม่ได้ทำงานใด ๆ เพิ่มขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565)

กิจกรรมลูกเสือเป็นขบวนการฝึกอบรมเยาวชนที่กว้างขวางไปทั่วโลกและกำหนดก้าวหน้ารุ่งเรืองขึ้นไป มีสมาชิกลูกเสือ มากกว่า 16 ล้านคน ใน 150 ประเทศ และดินแดนต่าง ๆ ทั่วไป วัตถุประสงค์ของการลูกเสือก็เพื่อช่วยบุคคลในการพัฒนาตนเองทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรม การลูกเสือไทยเริ่มขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2454 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกอบรมเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ กิจกรรม ลูกเสือ จึงเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ สร้างเยาวชนของชาติให้เป็นคนดีตามความคาดหวังของสังคม โดยที่การลูกเสือมีวัตถุประสงค์ คือ การฝึกอบรมบ่มนิสัยให้ลูกเสือ มีหลักการชัดเจนมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับหลักการพัฒนาการศึกษา (บุญส่ง อันอาสา และคณะ , 2556) กิจกรรมลูกเสือถือว่าเป็นกิจกรรมที่หลักสูตรกำหนดหนดอยู่ในกลุ่มกิจกรรม พัฒนา

ผู้เรียนได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการจัดกิจกรรมมาโดยตลอด

การประเมินโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต โรงเรียนบ้านบางเนียง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ซึ่งจากการศึกษาหลักการที่เกี่ยวข้อง พบว่า ไม่ได้มีการประเมินผลโครงการนี้แต่อย่างใด ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนบ้านบางเนียง และเป็นผู้รับผิดชอบโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต จึงมีความสนใจในการวิจัยในการประเมินโครงการดังกล่าว เพื่อให้ทราบว่าโครงการมีความสำเร็จมากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอะไรในการดำเนินโครงการ และมีแนวทางในพัฒนาต่อยอดโครงการอย่างไร เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาคุณภาพการดำเนินโครงการในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินปฏิกิริยาของนักเรียนต่อโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรม ลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต โรงเรียนบ้านบางเนียง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา
2. เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต โรงเรียนบ้านบางเนียง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา
3. เพื่อประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต โรงเรียนบ้านบางเนียง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา
4. เพื่อประเมินผลลัพธ์ขององค์กรที่เกิดจากนักเรียนที่เข้าร่วมการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรม ลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต โรงเรียนบ้านบางเนียง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต โรงเรียนบ้านบางเนียง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick) และมีวิธีดำเนินการตามลำดับขั้นตอน คือ 1) การกำหนดประชากร 2) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล 4) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 5) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามรูปแบบการประเมินแบบเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick) ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ประเมินปฏิกิริยา (Reaction Evaluation) ประเมินด้านการเรียนรู้ (Learning Evaluation) ประเมินด้านพฤติกรรม

(Behavior Evaluation) และประเมินด้านผลลัพธ์ (results Evaluation) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

แบบสอบถามมี 4 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามฉบับที่ 1 ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อประเมินปฏิกิริยา (Reaction Evaluation) และประเมินผลลัพธ์ (Input Evaluation) แบบสอบถามฉบับที่ 2 ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับครู เพื่อประเมินปฏิกิริยา (Reaction Evaluation) และประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation) ประเมินพฤติกรรม (Behavior Evaluation) และประเมินด้านผลลัพธ์ (Results Evaluation) แบบสอบถามฉบับที่ 3 ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เพื่อประเมินด้านพฤติกรรม และแบบสอบถามฉบับที่ 4 ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เพื่อประเมินพฤติกรรม (Behavior Evaluation) และประเมินผลลัพธ์ (Results Evaluation) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เป็นการถามพูดคุยกันระหว่าง ผู้สัมภาษณ์และผู้ให้ สัมภาษณ์ เป็นการถามเจาะลึกถึงคำตอบอย่างละเอียดถี่ถ้วนเกี่ยวกับการประเมินปฏิกิริยา (Reaction Evaluation) ประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation) ประเมินด้านพฤติกรรม (Behavior Evaluation) และประเมินด้านผลลัพธ์ (Results Evaluation)

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 151 คน โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร แบบสอบถาม มาจัดระเบียบข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อคำนวณค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel และพรรณนา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ตามเนื้อหา ซึ่งมีค่า IOC ระหว่าง 0.50-1.00 และสถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

การประเมินโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต โรงเรียนบ้านบางเนียง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ซึ่งจากการศึกษาหลักการที่เกี่ยวข้องมีผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมายข้อมูลและลำดับที่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับ แบบประเมินโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรม ลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต สู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านบางเนียง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา โดยรวมและรายด้าน

ที่	รายการประเมิน	ระดับ			
		μ	σ	คุณภาพ	ลำดับ
1.	การประเมินปฏิกิริยา	4.81	0.30	มากที่สุด	1
2.	การประเมินการเรียนรู้	4.58	0.59	มากที่สุด	2
3.	การประเมินพฤติกรรม	4.37	0.61	มาก	4
4.	การประเมินผลลัพธ์	4.57	0.54	มากที่สุด	3
รวม		4.58	0.51	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การประเมินด้านปฏิกิริยา ($\mu=4.81$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การประเมินด้านการเรียนรู้ ($\mu=4.58$) การประเมินด้านผลลัพธ์ ($\mu=4.57$) และการประเมินด้านพฤติกรรม ($\mu=4.37$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

การวิจัยเรื่องการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต โรงเรียนบ้านบางเนียง ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านบางเนียงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบประเมิน โครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปฏิกิริยา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ด้านการเรียนรู้ ด้านผลลัพธ์และด้านพฤติกรรมตามลำดับ

1. ด้านปฏิกิริยาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนบ้านบางเนียงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบประเมินโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต โดยภาพรวมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับ เป้าหมาย นโยบาย ของหน่วยงานต้นสังกัดมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ หลักสูตรและเนื้อหา การจัดกิจกรรมในโครงการ สอดคล้องกับแนวคิด การพัฒนาทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ งบประมาณมีความเหมาะสม

2. ด้านการเรียนรู้พบว่า ครูผู้สอนและนักเรียน โรงเรียนบ้านบางเนียงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบประเมินโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความเข้าใจถึงพฤติกรรมการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่นได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนมีองค์ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักเรียนมีความเข้าใจถึงพฤติกรรมการคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

3. ด้านพฤติกรรมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนบ้านบางเนียงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบประเมินโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อ

พัฒนาทักษะชีวิต โดยภาพรวมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีทักษะชีวิตในการดำรงชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนมีทักษะชีวิตและสามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและมีความสุข ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักเรียนสามารถจัดการกับอารมณ์และความเครียดได้

4. ด้านผลลัพธ์พบว่า พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านบางเนียงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบประเมินโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต โดยภาพรวมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือนักเรียนสามารถบูรณาการทักษะชีวิตกับการเรียนรู้ของตนเองได้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนลดลง

5. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สู่การพัฒนา คุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านบางเนียง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ดังนี้ 1) ด้านปฏิกิริยา ผู้บริหาร ครูผู้นำควรร่วมกันดำเนินการประสานงานเพื่อขอรับการสนับสนุนทรัพยากรในด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานต้นสังกัด จากหน่วยงานภายนอก ให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง 2) ด้านการเรียนรู้ สถานศึกษาควรมีการบูรณาการ เปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม และควรขยายสร้างและพัฒนาเครือข่ายอย่างเป็นระบบ 3) ด้านพฤติกรรม นักเรียนต้องเปิดใจปรับปรุงตนเองเพื่อทำให้ตนเองอยู่ได้อย่างอยู่ในสังคม ต้องค่อยเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป และค่อย ๆ ปรับเปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ ให้อยู่ในขอบเขต หน้าที่ กาลเทศะและสภาพแวดล้อม 4) ด้านผลลัพธ์ ควรคิดค้นวิธีการที่น่าสนใจในการถ่ายทอดความรู้และทักษะชีวิตไปสู่คนรอบข้าง

อภิปรายผล

โครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ปีการศึกษา 2566 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ในปีการศึกษา 2566 ด้านการประเมินปฏิกิริยา (Reaction) พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์โครงการฯ กับบริบทที่เกี่ยวข้อง โดยวัตถุประสงค์ของโครงการฯ สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ที่เน้นกิจกรรมทักษะชีวิต ได้การลงมือปฏิบัติจริงมีประสบการณ์ตรง คิดวิเคราะห์ทำงานเป็นทีมและ

เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข จากกิจกรรมสร้างสรรค์ที่หลากหลาย โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนา 4H คือ พัฒนาสมอง (Head) พัฒนาจิตใจ (Heart) พัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) และพัฒนาสุขภาพ (Health) ให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง อันอาสาศ และคณะ ที่ได้ศึกษาศึกษาสภาพปัญหาการเปรียบเทียบ และข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ 3) ผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือที่มีวุฒิลูกเสือต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่แตกต่างกัน 4) ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดประชุมทำความเข้าใจร่วมกันของผู้กำกับลูกเสือ ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาดตนเอง เข้าฝึกอบรมหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือให้สูงขึ้น มีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมตามทิศทางการพัฒนากิจการและกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนเช่นกัน (บุญส่ง อันอาสาศ และคณะ, 2556) อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Shahrooz Farjad ได้ศึกษาการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรการฝึกอบรมในมหาวิทยาลัยโดยใช้รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริก (กรณีศึกษา: มหาวิทยาลัย Islamshahr) การประเมินผลการฝึกอบรมมีจุดมุ่งหมายที่จะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่พฤติกรรมของบุคลากร ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพของหลักสูตรการ ฝึกอบรมอยู่ในระดับต่ำกว่าระดับมาตรฐาน ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลประสิทธิภาพชี้ให้เห็นว่าการ เกิดปฏิกิริยาการเรียนรู้พฤติกรรมและองค์ระดบจะต้องมีการปรับตัวดีขึ้น และจำเป็นจะต้อง ปรับปรุงให้ดีขึ้นผ่านการดำเนินการของการออกแบบการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการฝึกอบรม ให้เพียงพอกับงบประมาณการจัดการและความต้องการขององค์กรโดยมีกลไกแรงจูงใจในการใช้อย่าง ต่อเนื่องและการประเมินผลปลายทาง (Shahrooz Farjad, 2012)

2. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ในปีการศึกษา 2566 ด้านการประเมินการเรียนรู้ (Learning) พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความเข้าใจถึงพฤติกรรมการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่นได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนมีองค์ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักเรียนมีความเข้าใจถึงพฤติกรรมความคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี มีการกำหนดกิจกรรมการสอนที่ชัดเจน เมื่อลูกเสือ-เนตรนารีเรียนจบหลักสูตรและผ่านการ

ประเมินตามหลักสูตร ซึ่งแสดงว่าลูกเสือ-เนตรนารีนั้นมียอดความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ส่วนการเข้าใจพฤติกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่มีผลเช่นอาจเนื่องมาจาก นักเรียนยังอยู่ในวัยเด็กที่ต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือ จึงทำให้การคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ต้องได้รับการช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ สอดคล้องกับ สัญญา โต๊ะหนู ที่ได้วิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ของกิจการลูกเสือ กับการเป็นพลเมืองดีในโรงเรียน ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาสังกัดเมืองพัทยา ผลการวิจัยพบว่า ระดับกิจกรรมลูกเสือภาพรวมอยู่ในระดับมาก (สัญญา โต๊ะหนู, 2559) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพงษ์ ศิริวารินทร์ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานกองลูกเสือสามัญในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานกองลูกเสือ มียอดประกอบ 6 งาน คืองานจัดตั้งกองลูกเสือ งานหลักสูตรและการเรียนการสอน งานพิธีการทางลูกเสือ งานทะเบียน งานการเงิน และงานส่งเสริมกิจการลูกเสือ ซึ่งงานหลักสูตรและการเรียนการสอน ต้องมีครูที่มีความรู้และความสามารถทางด้านกิจการลูกเสือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับกิจการลูกเสือ ซึ่งผลการวิจัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ศิริพงษ์ ศิริวารินทร์ และคณะ, 2557)

3. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ในปีการศึกษา 2566 ด้านการประเมินพฤติกรรม (Behavior) พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ บัญชา โคตรแก้ว ที่ได้ประเมินการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญของวิทยาลัยการอาชีพหนองกงบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินสภาพความเหมาะสมการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญของวิทยาลัยการอาชีพ หนองกงบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาภาพรวม อยู่ในระดับมาก (บัญชา โคตรแก้ว, 2561) และยังสอดคล้องกับรัตน์ เกตุจันทร์ และคณะ ที่ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาโปรแกรมเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลจากการพัฒนาโปรแกรมเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำไปใช้ ซึ่งประกอบด้วย ระบบการมีส่วนร่วม ระบบสนับสนุน และวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง (รัตน์ เกตุจันทร์ และคณะ, 2562)

4. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ในปีการศึกษา 2566 ด้านการประเมินผลลัพธ์ (Results) พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ รวี เต็มวนาวรรณ ที่ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การบริหารงานลูกเสือกลุ่มโรงเรียนทับใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานลูกเสือ โดย

ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากผู้บังคับบัญชาลูกเสือ มีความรู้ความเข้าใจรวมทั้ง มีทักษะการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรแกนกลาง จึงนำความรู้มาใช้ในการงานลูกเสือในโรงเรียน ได้เป็นอย่างดี และรายด้านคือ ด้านลูกเสือ ด้านผู้บริหาร ด้านผู้กำกับลูกเสือและด้านการจัด กิจกรรมลูกเสือ อยู่ในระดับมากที่สุด และแนวทางการบริหารงานลูกเสือ โรงเรียนควรจัด กิจกรรมส่งเสริมเพื่อให้ลูกเสือได้ช่วยแก้ปัญหา ช่วยกันพัฒนาเพื่อน พี่น้องลูกเสือ ทั้งในและ นอกสถานศึกษา รวมทั้งโรงเรียนควรส่งเสริมให้ลูกเสือมีระเบียบวินัย ความสนใจความสนุก ความภูมิใจ ความตระหนักในคุณค่าและความสุขในการเป็นลูกเสือ ผู้บริหาร ส่งเสริมสนับสนุน บุคลากรลูกเสือ รวมทั้งนิเทศติดตาม ประเมินผล การจัดกิจกรรมลูกเสือใน โรงเรียน และ ส่งเสริมให้ลูกเสือสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้กำกับลูกเสือต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอทั้งด้าน คุณวุฒิและการวางแผนกิจกรรม ปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับการบริหารการเงินของกลุ่ม ลูกเสือโรงเรียน ด้านการจัดมวลลูกเสือ โรงเรียนควรมีการฝึกอบรม ให้ความรู้ความสามารถใน การทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือผู้อื่น กระทำกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรัก สามัคคี ความเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่น รวมทั้งจัดกิจกรรมโครงการให้บริการชุมชน และมีส่วนร่วมใน กิจกรรมทางวัฒนธรรมและศาสนาตลอดจน (รวิ เต็มวันวรรณ, 2563) สอดคล้องกับงานวิจัย ของ หทัยภัทร จินสุทธิ์ และคณะ ที่ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือ เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 3 ในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านสภาพการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริม ทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในจังหวัดนนทบุรี การปฏิบัติตามหลักการบริหารอยู่ในระดับมาก ด้านรูปแบบการ บริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วย การจัดตั้งกลุ่มกอง ลูกเสือการบังคับบัญชาลูกเสือ การจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ การเงินลูกเสือ การรายงาน กิจกรรมลูกเสือ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบบริหารกิจกรรมลูกเสือ เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด (หทัยภัทร จินสุทธิ์ และคณะ, 2563)

องค์ความรู้ใหม่

จากการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีเพื่อพัฒนาทักษะ ชีวิต โรงเรียนบ้านบางเนียง สามารถสรุปองค์ความรู้ใหม่ได้ ดังนี้

1. ด้านปฏิกริยาพบว่า ครูบางส่วนยังไม่เห็นความสำคัญของโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต รวมถึงจำนวนผู้ปฏิบัติและผู้ประสานงาน โครงการยังไม่เพียงพอ งบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม รวมถึงความล่าช้าของ งบประมาณไม่สอดคล้องกับแผนการจัดกิจกรรม ดังนั้นผู้บริหาร ครูผู้นำควรร่วมกันดำเนินการ ประสานงานเพื่อขอรับการสนับสนุนทรัพยากรในด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานต้นสังกัด จาก หน่วยงานภายนอก ให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการ

ดำเนินงานโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ยังขาดการบูรณาการ การขับเคลื่อนในระดับพื้นที่ยังไม่ครอบคลุม อาจทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมโครงการได้ตามสภาพปัญหาที่แท้จริง

2. ด้านการเรียนรู้พบว่า กิจกรรมที่ดำเนินการยังขาดความต่อเนื่อง ขาดความจริงจังในการปฏิบัติรวมถึงการนิเทศติดตามประเมินผลการดำเนินงานยังไม่เป็นรูปแบบที่ชัดเจน ด้านการจัดกิจกรรมเยาวชนและประชาชนยังมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมน้อย สถานศึกษาควรมีการบูรณาการ เปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม และควรขยายสร้างและพัฒนาเครือข่ายอย่างเป็นระบบ

3. ด้านพฤติกรรมพบว่า นักเรียนบางส่วนนอกจากจะไม่ได้นำความรู้และทักษะที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันแล้ว สิ่งสำคัญคือนักเรียนบางส่วนไม่สามารถเข้าใจของตนเองได้ รวมไปถึงสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติ เช่น สภาพแวดล้อมรอบตัวยังมีใช้สารเสพติดอยู่ เป็นต้น พอเห็นแล้วเกิดความอยาก ไม่สามารถจะใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งในบางครั้งการปรับปรุงตนเองเพื่อให้ตนเองอยู่ได้ในสังคม ต้องค่อยเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป และค่อย ๆ ปรับเปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ ให้อยู่ในขอบเขต หน้าที่ กาลเทศะและสภาพแวดล้อม

4. ด้านผลลัพธ์พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่จะนำความรู้และทักษะไปใช้ประโยชน์กับตนเองในชีวิตประจำวัน มีการนำความรู้และทักษะไปถ่ายทอดต่อให้แก่เพื่อนหรือคนรอบข้างให้ได้รับความรู้ด้วย แต่ปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือ เพื่อนหรือคนรอบข้างไม่ฟังพูดจาตักเตือนไม่ค่อยเชื่อฟัง แสดงออกในความรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่เปิดโอกาสให้เราได้พูดคุยหรือแสดงออกอย่างเต็มที่ จึงไม่ค่อยจะได้นำไปแนะนำหรือถ่ายทอดมากนัก หรือบางกรณี สิ่งที่เราแสดงออกไปในทางที่ดี กลับไม่ได้รับการยอมรับ แต่เห็นว่าเป็นพฤติกรรมไม่ถูกต้องของกลุ่มไม่เชื่อในสิ่งที่เราแสดงให้เห็น ดังนั้นจึงเป็นการยากในการนำไปใช้กับบุคคลอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษาพบว่า แบบจำลองของเคริกแพทริกสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับโครงการฝึกอบรมการแก้ไขปัญหายุ่งยากเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่าง ๆ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มผู้รับบริการกลุ่มอื่น ๆ ที่อยู่ในสภาพปัญหาใกล้เคียงกัน แต่เพื่อให้เกิดกระบวนการประเมินที่ครบทุกขั้นตอนของการประเมิน ควรจะมีการเพิ่มการประเมินในชั้นบริบท (Context) ก่อนที่จะมีการเริ่มดำเนินโครงการ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารของหน่วยงานได้ทราบถึงเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของโครงการ

2. ควรมีการประเมินในชั้นปัจจัยนำเข้า (Input) ก่อนที่จะมีการฝึกอบรมเกิดขึ้นทั้งในเรื่องความต้องการ ความคาดหวังของผู้บริหารที่มีต่อโครงการฝึกอบรม ข้อบกพร่องในการ

ดำเนินงานที่อาจจะเกิดขึ้นกับการฝึกอบรม รวมถึงคุณภาพของทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม โดยการประเมินขั้นนี้จะต้องให้เกิดการวางแผนก่อนที่จะมีการฝึกอบรม

3. สำหรับผู้ที่จะนำแบบจำลองของเคริกแพคทริกไปประยุกต์ใช้ ควรจะเข้าไปเก็บข้อมูลในช่วงเวลาที่ผู้เข้าร่วมโครงการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีความเหมาะสมเพื่อติดตามผลการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมโครงการ เช่น ในขณะที่ผู้เข้าร่วมโครงการอยู่ในองค์กร ซึ่งจะทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการจะมีสมาธิ มีความตั้งใจที่จะตอบแบบติดตามผล และเกิดความเป็นระเบียบในการจัดเก็บข้อมูล

4. การจะนำแบบจำลองของเคริกแพคทริกไปประยุกต์ใช้นั้น ควรพิจารณาใช้กับผู้เข้าร่วมโครงการที่อยู่ภายในองค์กร ซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการที่อยู่ในองค์กรจะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและสามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมได้ตลอดเวลา เห็นถึงพัฒนาการที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้จะสามารถควบคุมให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่จำกัดได้โดยไม่มีปัจจัยอื่นเข้ามาแทรก ฉะนั้น จึงทำให้แบบจำลองของเคริกแพคทริกนำไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมมากที่สุด

5. เพื่อเป็นการขจัดความลำเอียงที่เกิดจากการทดสอบ ควรจะต้องมีการวัดโดยใช้กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง รวมทั้งมีการวัดก่อนและหลังการทดสอบตามข้อแนะนำของขั้นตอนตามแบบจำลองของ เคริกแพคทริก ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้สามารถเปรียบเทียบผลการทดสอบได้ว่าเป็นผลมาจากการทดสอบหรือไม่ และทราบถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม ซึ่งหากนำไปประยุกต์กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความเหมาะสมในเรื่องของพื้นที่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการประเมินและติดตามผลโครงการครั้งต่อไป ควรมีการประยุกต์ใช้แบบจำลองของเคริกแพคทริกกับแบบจำลองอื่น ๆ ที่มีผู้กำหนดไว้แล้ว โดยนำผลการศึกษาที่ได้จากการประยุกต์ใช้มาเปรียบเทียบเพื่อศึกษาข้อเด่นและข้อจำกัด และนำเสนอเป็นรูปแบบในการประเมินที่มีความเหมาะสมกับบริบทต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570). เรียกใช้เมื่อ 18 กรกฎาคม 2566 จาก <https://www.bic.moe.go.th>

- บัญชา โคตรแก้ว. (2561). การประเมินการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญของวิทยาลัยการอาชีพหนองสูงศรีสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. ภาพสลิษฐ์: วิทยาลัยการอาชีวศึกษาหนองสูงศรีจังหวัดกาฬสินธุ์.
- บุญส่ง อันอาสา และคณะ. (2556). สภาพปัญหาการบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 7(3), 229-236.
- รวี เต็มวนาวรรณ. (2563). การบริหารงานลูกเสือกลุ่มโรงเรียนทับใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัตน์ เกตุจันทร์ และคณะ. (2562). การพัฒนาโปรแกรมเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ศิริพงษ์ ศิริวารินทร์ และคณะ. (2557). แนวทางการบริหารงานกองลูกเสือสามัญ ในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 2. วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต, 3(14), 108-111.
- สัญญา โต๊ะหนู. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ของกิจกรรมลูกเสือกับการเป็นพลเมืองดีในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สังกัดเมืองพัทยา. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- หทัยภัทร จินสุทธิ และคณะ. (2563). รูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 3 ในจังหวัดนนทบุรี. วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์, 5(1), 51-52.
- Shahrooz Farjad. (2012). The Evaluation Effectiveness of Training Courses in University by Kirkpatrick Model (Case Study: Islamshahr University). Procedia - Social and Behavioral Sciences, 46(1), 2837-2841.

